

3. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: учебн. пособие для вузов / К. Друри; пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 783 с.
4. Николаева С.А. Особенности учета затрат в условиях рынка: система «директ-кост»: теория и практика / С.А. Николаева. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 128 с.
5. Палий В.Ф. Основы калькулирования / В.Ф. Палий. – М.: “Финансы и статистика”, 1987. – 288 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 “Витрати”. [Чинний від 1999-31-12]. – Главбух. – 2000. – №12/1 – с. 20–23. (Нормативний документ Міністерства фінансів України. Наказ).
7. Соколов Я.В. Очерки по истории бухгалтерского учета / Я.В. Соколов, – М.: Финансы и статистика, 1991. – 400 с.
8. Ray H. Garrison. Managerial Accounting / H. Garrison Ray – Illinois Boston, 1998. – 725p.

Коваль Оксана

аспірантка

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця, Україна

ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОСНОВНІ ЗАСОБИ»

Основні засоби є невід’ємною частиною виробничого процесу. За їх допомогою людина впливає на предмет праці з метою перетворення його у готовий продукт. Основні засоби виділяють в окремий об’єкт бухгалтерського обліку. За даними Державного комітету статистики, їх питома вага в структурі балансу складає досить значну частку, тому вони потребують особливої уваги в обліку, а саме в процесі визнання активом. Саме тому важливо мати чітке уявлення про саму суть даного поняття. На сьогодні немає чіткого рішення даної проблеми, тому дослідження даного питання є досить актуальним [2, с.62].

В нашій країні в економічній літературі часто зустрічаються різні трактування поняття "основні засоби", та, незважаючи на достатню кількість існуючої інформації, серед економістів немає єдиної думки щодо точного його визначення, що, в результаті, призводить до значних помилок і ускладнень в обліку та робить тематику даного дослідження актуальною.

Визначенню поняття і сутності основних засобів присвятили свої праці багато відомих вчених, серед яких К. Білоусько, Л.В. Гуцаленко, О.І. Дацій, П.А. Денисенко, Г. Лобановський, І.І. Лукінов, Л.Ю. Мельник, О.В. Олійник, Г.М. Підлісецький, В.П. Ситник, П.Т. Саблук.

В міжнародній практиці облік основних засобів ведеться у відповідності до

Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (МСБО) 16 "Основні засоби" [1]. В Україні облік основних засобів регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 (П(С)БО) "Основні засоби" [3], а також Податковим кодексом України [4].

Відповідно до МСБО 16, основні засоби – це матеріальні активи, якими підприємство володіє з метою їх використання в процесі виробництва, постачання товарів, здійснення послуг, надання в оренду, або для цілей управління, й які, як передбачається, будуть використовуватися протягом більш одного звітного періоду [1]. МСБО 16 поширюється на всі види активів, що відповідають даному визначенню, крім лісних угідь і подібних відтворених природних ресурсів. Основні засоби (майно, машини та обладнання) визначаються в стандарті як матеріальні активи, необхідні для виробництва або продажу товарів і послуг, для адміністративно-управлінських цілей або для здачі в оренду, строк корисного використання яких перевищує звітний період.

Відповідно до п. 4 П(С)БО 7, основні засоби – матеріальні активи, які підприємство (установа) утримує з метою використання їх у процесі виробництва (діяльності) або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Тобто до основних засобів відносяться матеріальні активи, якщо вони призначені не для перепродажу або переробки без обмеження їх вартості [3].

Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (частина щодо основних фондів була чинна до 01.04.2011) трактує, що основні засоби – матеріальні цінності, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку протягом періоду, який перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких перевищує 1000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом [5].

Що стосується Податкового кодексу України, що вступив в дію з 01.04.2011, то у пп. 4.1.138 наведено таке визначення поняття основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2 500 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2 500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [4].

Отже, можна сказати, що до 2011 року визначення “основних засобів” дуже різнилося між П(С)БО 7 та Законом України “Про оподаткування підприємств”. По-перше, головна відмінність полягала в тому, що в законі розглядається поняття

“основні фонди” замість засобів, по-друге, різнилась грошова межа віднесення до складу основних фондів об’єктів. У Податковому кодексі, в свою чергу, відмовилися від поняття “основні фонди” на користь “основних засобів”, що свідчить про наближеність Кодексу до положень бухгалтерського обліку. Проте, таке наближення не є повним, адже грошове обмеження віднесення до складу основних засобів залишилося, хоча і зросло від 1000 грн. до 2500 грн.

Порівнюючи дефініції представлені в П(С)БО та міжнародних стандартах можна зробити висновок про їх подібність, яка зумовлена тим, що при написанні українських стандартів бухгалтерського обліку міжнародні стандарти використовувались як основа.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014
2. Німець Л.В. аналіз підходів до визначення поняття «основні засоби» / Л.В. Німець // Управління розвитком. – 2013. – №23(163). – С.62–64.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України. від 28.12.94р. № 334/94-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=334%2F94-%E2%F0>

